Stanovisko České ortodontické společnosti k používání myofunkčních aparátů (AMCOP, Trainer, Myobrace apod.) mimo rámec specializované péče

Myofunkční aparáty všech typů jsou určeny k ortodontické léčbě, neboť jejich účelem je ovlivňovat vývoj stomatognátního systému, zasahují tedy do vývoje čelistí, ovlivňují prořezávání a postavení zubů a ovlivňují svalovou složku a čelistní kloub.

Ortodontická léčba je vysoce odborný medicínský výkon, který patří výhradně do rukou specialistů.

Česká ortodontická společnost tímto upozorňuje, že ortodontickou léčbu v České republice mohou ze zákona poskytovat výhradně lékaři se specializovanou způsobilostí v oboru ortodoncie.

Tato skutečnost vyplývá ze zákona č. 95/2004 Sb., o podmínkách získávání a uznávání odborné způsobilosti a specializované způsobilosti k výkonu zdravotnického povolání lékaře:

„Výkon činností, které odpovídají náplni specializačního oboru, je vyhrazen lékařům, kteří získali specializovanou způsobilost v daném oboru.“

Dále ze zákona o zdravotních službách č. 372/2011 Sb. a Vyhlášky č. 185/2009 Sb., která specifikuje požadavky na specializační vzdělávání.

Ortodoncie je samostatný lékařský specializační obor, který vyžaduje po absolvování zubního lékařství další tříletou odbornou přípravu v akreditovaném zařízení zakončenou atestací.

Rizika spojená s aplikací ortodontických a myofunkčních aparátů lékaři bez specializace, nelékařskými pracovníky či dokonce neodbornou veřejností.

Česká ortodontická společnost dále upozorňuje, že jakýkoli ortodontický aparát, včetně myofunkčních aparátů, může při neodborné indikaci, nevhodné aplikaci vést k vážnému a v některých případech nevratnému poškození stomatognátního systému.

Tato rizika zahrnují zejména:

- poruchy vývoje čelistí u rostoucích pacientů,
- poruchy okluze (skusu),
- poškození parodontu (dásní a závěsného aparátu zubů),
- nežádoucí ortodontické pohyby zubů nebo jejich resorpce,
- poruchy čelistního kloubu
- komplikace, které si následně vyžadují náročnou léčbu v rukou specialisty.

Tato rizika platí bez ohledu na to, zda je aparát fixní, snímací, či tzv. pasivní (např. „tréninkové“ myofunkční aparáty). Ačkoli tyto prostředky bývají komerčně prezentovány jako „neinvazivní“ či „bezpečné“, jejich účinek může být – v případě nesprávného použití – zcela zásadní a škodlivý.

Výzva komerčním subjektům a organizátorům kurzů

Česká ortodontická společnost vyzývá komerční firmy a organizátory vzdělávacích kurzů, aby:

- respektovali právní rámec poskytování ortodontické péče v České republice,
- nepořádali kurzy zaměřené na použití ortodontických a myofunkčních aparátů pro lékaře bez specializace v ortodoncii,
- neprezentovali tyto prostředky jako bezpečnou alternativu odborné ortodontické léčby.

Tato činnost je v přímém rozporu nejen s odbornými standardy, ale i se zájmy pacientů a jejich bezpečností. V krajních případech může jít i o porušení zákona o poskytování zdravotních služeb (zákon č. 372/2011 Sb.) a dalších právních předpisů.

Česká ortodontická společnost proto důrazně varuje před šířením neodborných přístupů a komercializací péče, která má přímý a někdy i trvalý dopad na zdraví pacientů – zejména dětí.

V případě zjištění opakovaného porušování těchto zásad si vyhrazujeme právo informovat příslušné státní orgány, zdravotní pojišťovny.

V Praze, dne 24.6.2025

Prezident ČOS
doc. MUDr. Ivo Marek, Ph.D.

Vědecká sekretářka ČOS
MUDr. Hana Böhmová